

7. LC WEBinar

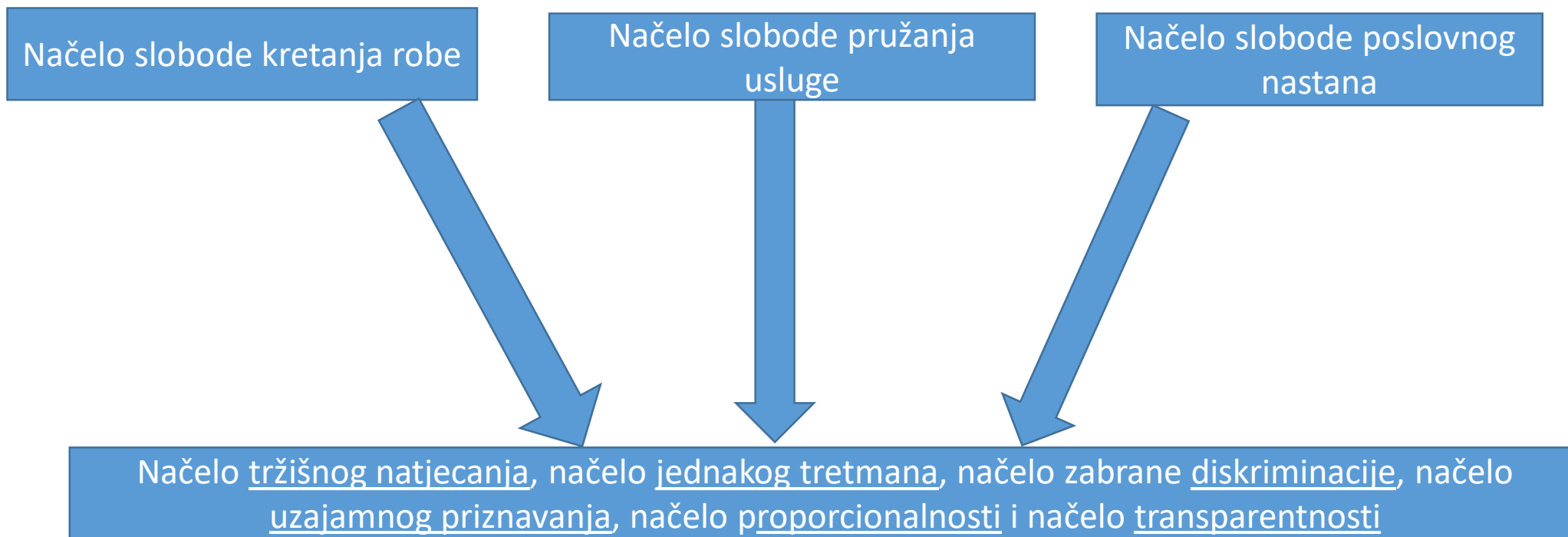
Javna nabava u doba koronavirusa

29.04.2020., Mijo Čavlina, konzultant za javnu nabavu

Javna nabava u novonastaloj situaciji izazvanoj epidemijom koronavirusom

- Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta kao središnjem tijelu za politiku javne nabave doneslo je preporuku u vezi s provedbom postupka javne nabave u novonastaloj situaciji izazvanoj epidemijom Corona virusom
- Odluke Vlade RH
- Europska komisija
- Stvarnost

Prilikom provede postupaka javne nabave posebno je voditi računa da nisu narušena temeljna načela javne nabave

Članak 4. ZJN 120/16

(3) Naručitelj je obvezan primjenjivati odredbe ovoga Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava.

Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta kao središnjem tijelu za politiku JN

25. ožujka 2020. – Preporuka – Otvaranje ponuda

U slučajevima kada je obvezno javno otvaranje ponuda (u praksi je to najčešće otvoreni postupak javne nabave), sudjelovanje ovlaštenih predstavnika ponuditelja, ali i drugih zainteresiranih osoba, nije obvezno, ali prema odredbama Zakona o javnoj nabavi (ZJN 2016) ne može se niti zabraniti.

S obzirom na Odluku o mjerama ograničavanja društvenih okupljanja, rada u trgovini, uslužnih djelatnosti i održavanja sportskih i kulturnih događanja, kojom je zabranjeno odnosno ograničeno održavanje javnih događaja i okupljanja, te obvezu poslodavaca da otkažu sastanke ili organiziraju telekonferencije kao i da koriste druge tehnologije za održavanje sastanaka na daljinu,

preporuka je i u slučaju provedbe dijelova postupka javne nabave (kao što je javno otvaranje ponuda, i sl.) striktno postupanje sukladno istoj odluci, kao i drugim odlukama nacionalnog Stožera za civilnu zaštitu, te ostalih nadležnih tijela. Napominje se, da u slučaju postojanja zabrane organiziranja javnog otvaranja ponuda sukladno naprijed navedenoj Odluci, naručitelji mogu provesti javno otvaranje ponuda bez ovlaštenih predstavnika ponuditelja, ali i drugih zainteresiranih osoba, te se isto ne smatra kršenjem relevantnih odredbi ZJN 2016.

U slučaju postojanja interesa ovlaštenih predstavnika ponuditelja za sudjelovanjem na samom javnom otvaranju ponuda, kada je to moguće, potrebno je osigurati uvjete za sudjelovanje sukladno odlukama nadležnih tijela, ili ako su za to ispunjeni tehnički uvjeti, organizirati pristup zainteresiranih osoba javnom otvaranju ponuda korištenjem naprednih tehnologija za održavanje sastanaka na daljinu (video konferencije putem besplatnih aplikacija).

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta do daljnjeg neće pružati usluge dežurnog savjetnika na telefonu (utorkom i četvrtkom) niti održavati otvorena vrata.

Sukladno novonastaloj situaciji i Državna komisija je na svojoj web stranici objavila odluku 24. ožujka 2020. kako do daljnjega neće primati stranke osim ako je to nužno u izuzetnim slučajevima koji će se posebno procijeniti.

Također i Elektronički oglasnik javne nabave RH moli da se od četvrtka, 19. ožujka 2020. Služba za pomoć korisnicima kontaktira isključivo elektroničkom poštom

Pohvalno je što je Vlada RH na sjednici 17. ožujka, donijela ukupno 63 mjere za pomoć gospodarstvu uslijed epidemije Corona virusom, a jedna od donesenih mjera jest bezuvjetno produljenje trajanja projekta s rokom završetka u ožujku, travnju i svibnju 2020. godine, kao i obveze povrata sredstava s rokom dospijeća u ožujku, travnju i svibnju za 90 dana za sve projekte sufinancirane iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija koji su u provedbi.

7. travnja 2020. – Preporuka - Jamstva

Jamstvo za ozbiljnost ponude je jedno od jamstava koje naručitelj, sukladno člancima 214. do 217. Zakona o javnoj nabavi (NN br. 120/16, dalje: ZJN 2016), može zahtijevati od ponuditelja u postupcima javne nabave, kao instrument osiguranja od određenih rizika, kao što su:

- odustajanje ponuditelja od ponude u roku njezine valjanosti,
- nedostavljanje ažuriranih popratnih dokumenata sukladno članku 263. ZJN 2016,
- neprihvatanje ispravka računske pogreške,
- odbijanje potpisivanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma ili
- nedostavljanje jamstva za uredno ispunjenje ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma, ako okvirni sporazum obvezuje na sklapanje i izvršenje.

Ako javni naručitelj zahtijeva jamstvo za ozbiljnost ponude, obvezan je u dokumentaciji o nabavi odrediti vrstu, sredstvo i uvjete jamstava, s time da ne može odrediti isključivo novčani polog kao jamstvo, jer je novčani polog kao jamstvo opcija za ponuditelja a ne za naručitelja.

Dakle, kao što iz odredbi ZJN 2016 proizlazi - traženje jamstva za ozbiljnost ponude je opcija odnosno mogućnost a ne i obveza za naručitelja.

U tom smislu preporuka je naručiteljima da zahtijevaju jamstvo za ozbiljnost ponude onda kada ocijene da postoji mogućnost nastanka nekog od naprijed navedenih rizika predviđenih člankom 214. stavkom 1. toč. 1. ZJN 2016, uzimajući u obzir procijenjenu vrijednost nabave; žurnost određene nabave, njenu važnost za naručitelja i sl.

Nadalje, člankom određuje jamstvo od 3% procijenjene ako je predmet po za ozbilnost ponu zakonskim okvirima

U tom smislu, ako naručiteljima bi bilo maksimuma (npr. predmeta nabave, bi predstavljao zna mogli u većem br pologa, kao sredst uplati novčanog p internet bankarstva. Na taj način značajno bi se smanjio problem dostave jamstva za ozbiljnost ponude u postupku javne nabave u postojećim okolnostima.

la javni naručitelj ji ne smije biti viši predmeta nabave, ornji iznos jamstva etnom slučaju, u

ponude, preporuka nanji od zakonskog je odnosno grupe osi naručitelj a ne kako bi ponuditelji : uplate novčanog i dostaviti dokaz o e o uplati putem

Europska komisija

1. travnja 2020. – Smjernice - Mogućnosti i fleksibilnost koje nudi okvir za javnu nabavu

COVID-19 zdravstvena je kriza koja iziskuje brza i pametna rješenja te vještu prilagodbu na povećanu potražnju za sličnom robom i uslugama u vrijeme kad određeni lanci opskrbe nisu posve funkcionalni. Javni naručitelji u državama članicama glavni su akteri u nabavi većine te robe i usluga. Oni se moraju pobrinuti za dostupnost, među ostalim, osobne zaštitne opreme poput maski za lice i zaštitnih rukavica, medicinskih proizvoda, prije svega respiratora, drugih medicinskih potrepština te bolničke i informatičke infrastrukture.

Javni naručitelji mogu birati između nekoliko mogućnosti:

- prvo, u hitnim situacijama mogu iskoristiti mogućnosti znatnog skraćivanja rokova kako bi se ubrzali otvoreni ili ograničeni postupci

Postupak	Najkraći skraćeni rok
Otvoreni postupak	15 dana
Ograničeni postupak (korak 1.: zahtjev za sudjelovanje)	15 dana
Ograničeni postupak (korak 2.: podnošenje ponuda)	10 dana

- ako takva fleksibilnost nije dovoljna, može se predvidjeti pregovarački postupak bez objave. U krajnjoj liniji moglo bi se dopustiti i izravno dodjeljivanje ugovora prethodno odabranom gospodarskom subjektu ako je on jedini koji može isporučiti traženu robu u tehničkim i vremenskim okvirima zadanim iznimnom žurnošću

Javni naručitelji mogu dodijeliti javni ugovor pregovaračkim postupkom bez prethodne objave „u onoj mjeri u kojoj je to nužno potrebno ako, iz razloga iznimne žurnosti izazvane događajima koje javni naručitelji ne mogu predvidjeti, nije moguće pridržavati se rokova propisanih za otvorene ili ograničene postupke ili natjecateljske postupke uz pregovore

Budući da javni naručitelji u tom slučaju **odstupaju od temeljnog načela** iz Ugovora **u pogledu transparentnosti**, Sud Europske unije zahtijeva da se taj postupak primjenjuje samo u iznimnim slučajevima. Svi uvjeti moraju biti kumulativno ispunjeni i moraju se tumačiti restriktivno (vidjeti, primjerice, predmete C-275/08 Komisija protiv Njemačke i C-352/12 Consiglio Nazionale degli Ingegneri). „Pregovarački postupak bez objave” omogućuje javnim naručiteljima da izravno pregovaraju s potencijalnim ugovarateljima. Iznimka je izravno dodjeljivanje ugovora prethodno odabranom gospodarskom subjektu, koje se primjenjuje ako samo jedno poduzeće može ispuniti zahtjeve u okviru tehničkih i vremenskih ograničenja nastalih zbog iznimne žurnosti.

- osim toga, javni naručitelji trebali bi razmotriti i alternativna rješenja te preuzimanje aktivne uloge na tržištu
- kontakte s potencijalnim ugovarateljima u EU-u i izvan njega telefonom, e-poštom ili osobno,
- angažman agenata s boljim kontaktima na tržištu,
- slanje predstavnika izravno u zemlje koje imaju potrebne zalihe i mogu osigurati hitnu dostavu,
- obraćanje potencijalnim dobavljačima i ugovaranje povećanja, početka ili obnove proizvodnje.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

2. travnja 2020. - 222. sjednica Vlade Republike Hrvatske

3.5. Prijedlog zaključka o ograničavanju rashoda proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna zbog promjene gospodarskih okolnosti uslijed epidemije koronavirusa

3.6. Prijedlog odluke o ograničavanju korištenja sredstava predviđenih Državnim proračunom Republike Hrvatske i financijskim planovima izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za 2020. godinu

Vlada se pozvala na članke 1. i 31. Zakona o Vladi, dok je istovremeno, propustila konzultirati Zakon o proračunu, točnije članak 43. koji joj otvara mogućnost da u slučaju promjena gospodarskih kretanja privremeno, na najduže 45 dana, obustavi izvršavanje pojedinih rashoda. Za slučaj da se državni proračun ne može uravnotežiti, ista zakonska odredba određuje da najkasnije 15 dana prije isteka privremene obustave Vlada mora predložiti izmjene i dopune državnog proračuna

Točka II.

Ova se Odluka primjenjuje na sve proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika sukladno pravilniku kojim se uređuje način utvrđivanja proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (u daljnjem tekstu: obveznici) i na sve izvore financiranja.

Točka VI.

Od dana stupanja na snagu ove Odluke **obveznici će obustaviti sve javne pozive, postupke javne nabave i postupke jednostavnih nabava te neće pokretati nove javne pozive, postupke javne nabave, kao niti postupke jednostavne nabave koji nisu neophodni za obavljanje njihovih osnovnih poslova i funkcija**

Točka VI.

Iznimno od točke VI. ove Odluke, obveznici mogu nastaviti provoditi postupke javne nabave, kao i postupke jednostavne nabave te mogu pokretati nove postupke:

- ako je nabava potrebna radi provedbe mjera za pomoć gospodarstvu uslijed epidemije koronavirusa
- ako se nabava provodi radi saniranja štete uzrokovane potresom
- ako je nabava materijala, opreme i slično potrebna za borbu protiv epidemije koronavirusa i
- ako za to postoji opravdani i obrazloženi razlog, u kojem je slučaju prije donošenja odluke o odabiru za postupke u tijeku, odnosno prije pokretanja postupka nabave potrebno dobiti prethodnu suglasnost ministra financija

Točka XI.

Svi zahtjevi vezani uz provedbu ove Odluke dostavljaju se Ministarstvu financija na e-mail adresu: zahtjev@mfin.hr

Odnosi li se odluka i na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno na Gradove i Općine u RH?

Odluka o ograničavanju korištenja sredstava predviđenih državnim proračunom Republike Hrvatske i financijskim planovima izvanproračunskih korisnika državnog proračuna za 2020. godinu primjenjuje se na sve proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

Slijedom navedenog, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i proračunski korisnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, **nisu obveznici navedene Odluke.**

Međutim, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 2. travnja 2020. uz navedenu Odluku donijela i Zaključak o ograničavanju rashoda proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna zbog promjene gospodarskih okolnosti uslijed epidemije koronavirusa. U ovom Zaključku kao jedna od mjera navedeno je i ograničavanje korištenja sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2020. godinu i financijskim planovima za 2020. godinu izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, **a točkom 6.** propisano je da će jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na odgovarajući način provesti aktivnosti i mjere utvrđene u ovom Zaključku. S obzirom na navedeno mišljenja smo kako se kod preuzimanja obveza i izvršavanja rashoda jedinice moraju rukovoditi ovom Odlukom.

Srdačan pozdrav,

Ministarstvo financija

Obveznici, odnosno proračunski korisnici i izvanproračunski korisnici državnog proračuna:

<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/registar/178>

Obustava postupaka javne i jednostavne nabave

Od dana stupanja na snagu ove Odluke obveznici će **obustaviti**:

- ✓ sve javne pozive,
- ✓ postupke javne nabave i
- ✓ postupke jednostavnih nabava

te neće pokretati nove javne pozive, postupke javne nabave, kao niti postupke jednostavne nabave **koji nisu neophodni za obavljanje njihovih osnovnih poslova i funkcija.**

Poštujući ovu odredbu naručitelj mora pristupiti obustavi postupaka javne i jednostavne nabave, osim onih koji su neophodni za obavljanje osnovnih poslova.

Kako će naručitelji provesti obustavu, a da pritom ostanu u zakonskom okviru?

Konkretna realizacija ove odredbe predstavlja izazov za naručitelje jer Zakonom o javnoj nabavi (NN 12/16) nije predviđena mogućnost obustavljanja postupka.

Ono što se može napraviti u okviru važećeg zakonskog okvira je poništenje započetog postupka sukladno članku 298.

Članak 298.

(1) Javni naručitelj obvezan je poništiti postupak javne nabave ako:

- 1. postanu poznate okolnosti zbog kojih ne bi došlo do pokretanja postupka javne nabave, da su bile poznate prije***
- 2. postanu poznate okolnosti zbog kojih bi došlo do sadržajno bitno drukčije obavijesti o nadmetanju ili dokumentacije o nabavi, da su bile poznate prije*

- 3. nije dostavljen nijedan zahtjev za sudjelovanje*
- 4. nema niti jednog sposobnog natjecatelja*
- 5. je cijena svih ponuda u postupku javne nabave male vrijednosti jednaka ili veća od pragova za nabavu velike vrijednosti, osim ako su u postupku javne nabave primijenjena pravila koja vrijede za nabavu velike vrijednosti*
- 6. nije dobio unaprijed određen broj sposobnih gospodarskih subjekata ili valjanih ponuda za sklapanje okvirnog sporazuma, osim u slučaju članka 152. stavka 1. ovoga Zakona*
- 7. nije pristigla nijedna ponuda*
- 8. nakon isključenja ponuditelja ili odbijanja ponuda ne preostane nijedna valjana ponuda*
- 9. je cijena najpovoljnije ponude veća od procijenjene vrijednosti nabave, osim ako javni naručitelj ima ili će imati osigurana sredstva.*

Realno je moguće da naručilac navede kao okolnost **nedostatak sredstava u proračunu ili financijskom planu**, ali je za tu svrhu potrebno napraviti i rebalans proračuna / financijskog plana, definirajući ili smanjenje proračuna ili prenamjenu postojećih sredstava za druge svrhe, kako bi se moglo i dokazati postojanje takvih okolnosti

Donošenjem ove Odluke ne prestaje važiti Zakon o javnoj nabavi, već se pristupa racionalizaciji, koju uostalom provodimo i kao fizičke osobe u svojim domaćinstvima, pa je razumljivo što se želi postići.

Izmjene ugovora o javnoj nabavi (Viša sila i javna nabava – ZJN i ZOO)

Izmjene ugovora o javnoj nabavi već neko vrijeme predstavljaju izazov za teoretičare javne nabave, ali i za praktičare zbog djelomične podnormiranosti, ali i zbog upitne definicije pravne prirode ugovora o javnoj nabavi.

Premda ugovor o javnoj nabavi ima određene elemente upravnog ugovora (veliki dio naručitelja su javnopravna tijela, sklapaju ugovor u pisanom obliku, na temelju odluke o odabiru koju donosi naručitelj i sl.), zakonodavac je Zakonom o javnoj nabavi propisao da na odgovornost ugovornih strana za ispunjenje obveza iz ugovora o javnoj nabavi, uz odredbe tog zakona, na odgovarajući način primjenjuje odredbe zakona kojim se uređuju obvezni odnosi, zbog čega se ugovor o javnoj nabavi može definirati kao ugovor **obveznog prava**.

Članak 317. ZJN

(1) Javni naručitelj smije izmijeniti ugovor o javnoj nabavi tijekom njegova trajanja bez provođenja novog postupka javne nabave ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

1. do potrebe za izmjenom došlo je zbog okolnosti koje pažljiv javni naručitelj nije mogao predvidjeti
2. izmjenom se ne mijenja cjelokupna priroda ugovora
3. svako povećanje cijene nije veće od 30 % vrijednosti prvotnog ugovora.

(2) Ako je učinjeno nekoliko uzastopnih izmjena, ograničenje iz stavka 1. točke 3. ovoga članka procjenjuje se na temelju neto kumulativne vrijednosti svih uzastopnih izmjena.

(3) Javni naručitelj obvezan je za svaku izmjenu ugovora na temelju ovoga članka poslati obavijest o izmjeni koja sadržava podatke iz Priloga V. dijela G ovoga Zakona na objavu u skladu s člancima 243. – 245. ovoga Zakona u roku od 30 dana od dana izmjene ugovora.

(4) Ako ugovor sadržava odredbu o indeksaciji cijene, referentna vrijednost za izračun maksimalnog povećanja cijene je ažurirana cijena prvotnog ugovora u trenutku izmjene.

Članak 369. ZOO

- (1) Ako bi zbog izvanrednih okolnosti nastalih nakon sklapanja ugovora, a koje se nisu mogle predvidjeti u vrijeme sklapanja ugovora, ispunjenje obveze za jednu ugovornu stranu postalo pretjerano otežano ili bi joj nanijelo pretjerano veliki gubitak, ona može zahtijevati da se ugovor izmijeni ili čak i raskine.
- (2) Izmjenu ili raskid ugovora ne može zahtijevati strana koja se poziva na promijenjene okolnosti ako je bila dužna u vrijeme sklapanja ugovora uzeti u obzir te okolnosti ili ih je mogla izbjeći ili savladati.
- (3) Strana koja zahtijeva izmjenu ili raskid ugovora ne može se pozivati na promijenjene okolnosti koje su nastupile nakon isteka roka određenog za ispunjenje njezine obveze.
- (4) Kad jedna strana zahtijeva raskid ugovora, ugovor se neće raskinuti ako druga strana ponudi ili pristane da se odgovarajuće odredbe ugovora pravično izmijene.
- (5) Ako izrekne raskid ugovora, sud će na zahtjev druge strane obvezati stranu koja ga je zahtijevala da ovoj naknadi pravičan dio štete koju trpi zbog toga.

Praksa DKOM-a

Članak: 293. ZJN

Iz odredbi ZJN 2016 ne proizlazi da je rok koji se daje ponuditelju za upotpunjavanje odnosno pojašnjenje prekluzivan

naručitelj postupanje ponuditelja (koji je, kao u konkretnom slučaju, dostavio pojašnjenje izvan zadanog mu roka) mora ocijeniti sukladno članku 301. ZJN 2016, a imajući u vidu odredbu članka 4. stavka 3. ZJN 2016 kojom je propisano da je naručitelj obvezan primjenjivati odredbe ZJN 2016, pa time uključujući i članak 293. ZJN 2016 na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava

okolnost da ponuditelj u ostavljenom roku nije dostavio traženo pojašnjenje (ponudbenog lista), sama za sebe, ne može biti razlog za odbijanje ponude, već naručitelj treba utvrditi da je ponuda neprikladna, nepravilna ili neprihvatljiva te navesti razloge za takvu ocjenu.

„Dakle, bez obzira što je traženo pojašnjenje ponudbenog lista zaprimljeno izvan danog roka, uzimajući u obzir smisao odredbi članka 293. ZJN 2016, gdje je dano ograničenje primjene instituta pojašnjenja i upotpunjavanja ponuda na način da njegova promjena ne smije dovesti do pregovaranja u vezi s kriterijem za odabir ponude ili ponuđenim predmetom nabave, kao i obveznu primjenu odredbi iz članka 4. stavka 3. ZJN 2016, ovo tijelo je ocijenilo da naručitelj nije postupio sukladno Zakonu kada zaprimljeno pojašnjenje ponudbenog lista (ispravljeni ponudbeni list) nije uzeo u obzir samo iz razloga što je dostavljeno izvan ostavljenog roka. S obzirom na sve prethodno iznijeto te na okolnost da je u tijeku postupka pregleda i ocjene ponuda žalitelj dostavio ažurirane dokumente kao i ispravljeni ponudbeni list, prema ocjeni ovog tijela naručitelj je iste trebao ocijeniti i na temelju svih utvrđenih činjenica i okolnosti donijeti odluku.“

Sugeriram pročitati cijelo rješenje i zbog osebujnog (nezakonitog) postupanja naručitelja u postupku pregleda i ocjene ponuda.

naručitelj je, naime, u postupku pregleda i ocjene ponuda, dakle prije nego je uopće ocijenio valjanost ponuda, od oba ponuditelja zatražio dostavu ažuriranih popratnih dokumenata (!), da bi nakon toga, pozivajući se na odredbe članka 263. stavka 2. tog Zakona, tražio od žalitelja dostavu ispravljenog ponudbenog lista. Dakle, naručitelj se poziva se na odredbe prema kojima ima mogućnost pozvati ponuditelja koji je dostavio ekonomski najpovoljniju ponudu da pojasni ili nadopuni prethodno dostavljene ažurirane popratne dokumente, a žalitelj te dokumente naručitelju još nije niti dostavio.

naručitelj odbija ponudu žalitelja pozivajući se na odredbe članka 263. ZJN 2016 prema kojima je obvezan odbiti ponudu ponuditelja koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu ako ovaj ne dostavi ažurirane popratne dokumente u ostavljenom roku - a ponudbeni list nije jedan od ažuriranih popratnih dokumenata

Rješenje KLASA: UP/II-034-02/19-01/1183 objavljeno 10. veljače 2020., značajno zbog jasno izraženih stajališta u pogledu primjene članka 293. ZJN 2016.

Pravni interes

U nastavku donosima nekoliko rješenja DKOM-a na temu postojanja/nepostojanja pravnog interesa.

Rješenje **DKOM-a KLASA: 19/1056** od 17. prosinca 2019. godine, objavljenog 30. prosinca 2019. godine, kojim je **odbačena žalba odvjetničkog ureda u odnosu na sadržaj dokumentacije o nabavi zbog nedostatka pravnog interesa.**

Iz obrazloženja Rješenja, između ostalog, vidljivo je sljedeće:

Žalitelj je uz žalbu kao dokaz o postojanju prava na žalbu priložio **rješenje Hrvatske odvjetničke komore o upisu zajedničkog odvjetničkog ureda u Upisnik zajedničkih odvjetničkih ureda Hrvatske odvjetničke komore.**

S obzirom na činjenicu da je žalbu u odnosu na sadržaj dokumentacije o nabavi usluge podrške, održavanja i nadogradnje programske osnovice središnjeg dijela integralnog informacijskog sustava CEZIH, izjavio zajednički odvjetnički ured, ovo državno tijelo je žalitelja zaključkom od 6. prosinca 2019. pozvalo da **dostavi dokaz i očitovanje** na okolnost postojanja prava na žalbu iz članka 401. stavka 1. ZJN 2016 uz upozorenje na pravne posljedice ukoliko u ostavljenom roku ne postupi po predmetnom zaključku.

Postupajući po zaključku, žalitelj je dostavio **izvadak iz upisa u registar poreznih obveznika** odnosno potvrdu Porezne uprave da je Ime i Prezime porezni obveznik po osnovi obavljanja pravne djelatnosti.

Budući da je žalitelj gospodarski subjekt koji se bavi pružanjem pravne pomoći, a ne osporava da konkretan predmet nabave ne obuhvaća niti jednu komponentu u odnosu na koju se može pružiti pravna pomoć te se nije očitovao u čemu se sastoji njegov pravni interes za dobivanje konkretnog ugovora o javnoj nabavi, ovo tijelo je ocijenilo **da žalitelj nije dokazao da je upravo on gospodarski subjekt čija bi subjektivna prava bila povrijeđena ukoliko osporavana dokumentacija o nabavi nije u skladu sa ZJN 2016 i/ili drugim propisima**, pa stoga nije dokazao da ima pravni interes za dobivanje ugovora u konkretnom postupku javne nabave te samim time da bi mogao pretrpjeti štetu od navodnog kršenja subjektivnih prava.

Rješenje DKOM-a KLASA: UP/II-034-02/19-01/1142 od 24. siječnja 2020. odbačena žalbu odvjetnice zbog nedostatka pravnog interesa.

Žaliteljica kao dokaz prava na žalbu dostavlja potvrdu o upisu u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore S obzirom da su predmet nabave spremnici za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada DKOM poziva žaliteljicu na dostavu dokaza i očitovanja na okolnost postojanja prava na žalbu. Žaliteljica dostavlja podnesak u kojem navodi da će ući u zajednicu ponuditelja te da će izvršavati dio ugovora u vidu pripreme ponude i pripadajuće dokumentacije, savjetovati i izrađivati dokumentaciju potrebnu za urednu isporuku robe te sudjelovati u izradi dokumentacije vezano za radno-pravni status radnika.

Odluka DKOM-a: Dostavljenim dokazom te očitovanjem žaliteljica nije dokazala da ima pravni interes za dobivanje ugovora o javnoj nabavi. Naime, dostavljenim dokazom i podneskom žaliteljica je dokazala da je odvjetnica koja može pružati pravnu pomoć te je navela u čemu će se sastojati takva pravna pomoć (pripreme ponude, savjetovanje i izradu dokumentacije vezano uz uvoz i transport, izrada dokumentacije vezano uz radno-pravni status radnika), no navedeno nije dokumentacijom o nabavi i priležćim troškovnikom određeno kao predmet nabave (nabava i isporuka spremnika (kanti) za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada).

„Prema ocjeni ovog tijela dostavljenim dokazom te očitovanjem žaliteljica nije dokazala da ima pravni interes za dobivanje ugovora o javnoj nabavi u konkretnom postupku javne nabave odnosno da bi mogla pretrpjeti štetu od navodnog kršenja subjektivnih prava. Naime, iz navedenih odredbi Zakona o odvjetništvu proizlazi da odvjetnici smiju pružati sve oblike pravne pomoći, odnosno davati pravne savjete, sastavljati isprave (ugovore, oporuke, izjave i dr.), sastavljati tužbe, žalbe, prijedloge, zahtjeve, molbe, izvanredne pravne lijekove i druge podneske i zastupati stranke. Dostavljenim dokazom u obliku potvrde o upisu u Imenik odvjetnika te podneskom zaprimljenim 22. siječnja 2020., žaliteljica je dokazala da je odvjetnica koja može pružati pravnu pomoć te je navela u čemu će se sastojati takva pravna pomoć (pripreme ponude, savjetovanje i izradu dokumentacije vezano uz uvoz i transport, izrada dokumentacije vezano uz radno-pravni status radnika), a što nije dokumentacijom o nabavi i priležecim troškovnikom određeno kao predmet nabave (nabava i isporuka spremnika (kanti) za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada). Stoga ovo tijelo ocjenjuje da žaliteljica nije dokazala da je upravo ona gospodarski subjekt čija bi subjektivna prava bila povrijeđena ukoliko osporavana dokumentacija o nabavi nije u skladu sa ZJN 2016 i/ili drugim propisima, pa stoga nije dokazala da ima pravni interes za dobivanje ugovora u konkretnom postupku javne nabave te samim time da bi mogla pretrpjeti štetu od navodnog kršenja subjektivnih prava.“

Rješenje DKOM-a KLASA: 19/1141 od 15. siječnja 2020. Odluka o odabiru – Žalitelj ima pravni interes

Naručitelj u odgovoru na žalbu predlaže žalbu odbaciti zbog nedostatka pravnog interesa, navodeći da žalitelj pravni interes nema jer je njegova ponuda nepravilna zbog ne dostave jamstva u roku, pa da stoga ponuda žalitelja nikako ne može biti odabrana kao valjana i ekonomski najpovoljnija. Predmetne tvrdnje naručitelja ne mogu biti argument temeljem kojeg bi se žalitelju uskratilo pravo na žalbu. Naime, pravo na žalbu propisano je odredbom članka 401. ZJN 2016, na način da pravo na žalbu ima svaki gospodarski subjekt koji ima ili je imao pravni interes za dobivanje određenog ugovora o javnoj nabavi, okvirnog sporazuma, dinamičkog sustava nabave ili projektnog natječaja i koji je pretrpio ili bi mogao pretrpjeti štetu od navodnoga kršenja subjektivnih prava. Pravo na žalbu, dakle obuhvaća pravni interes za dobivanje određenog ugovora i moguću štetu. **U konkretnom slučaju žalitelj žalbom osporava ocjenu (ne)valjanosti njegove ponude od strane naručitelja, navodeći da nepravilnost (nedostavljanje jamstva) koju je naručitelj utvrdio ne postoji, odnosno da je naručitelj pogrešno utvrdio činjenice. Ponuda žalitelja dakle nije bila rangirana jer je ocijenjena nevaljanom, a žalitelj osporava upravo razlog radi kojeg je ponuda ocijenjena nevaljanom.** Iz navedenih činjenica proizlazi da žalitelj ima pravni interes za dobivanje ugovora o javnoj nabavi te da bi mogao pretrpjeti štetu od kršenja subjektivnih prava, slijedom čega je utvrđeno da su zadovoljena oba zahtjeva iz članka 401. ZJN 2016, odnosno da žalitelju pripada pravo na izjavljivanje žalbe.

Pravo na žalbu

Pravo na žalbu kroz praksu DKOM-a i potvrdu VUS-a.

Žalbu na odluku o odabiru izjavio je gospodarski subjekt koji nije ponuditelj, već je, primjerice, podugovaratelj. Navedena praksa DKOM-a je potvrđena presudama VUS-a po ZJN 2016.

Presuda VUS-a KLASA: 18/283, UsII-77/19 od 19. ožujka 2019.

Jednako VUS ocjenjuje aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe, odnosno smatra da podugovaratelj odabranog ponuditelja nema aktivnu legitimaciju tj. rješenje tuženika mogu osporavati isključivo oni subjekti tj. stranke koji u postupku javne nabave mogu ostvariti određeno pravo ili pravni interes.

Presuda VUS-a KLASA: 16/168, UsII- 326/19 od 10. srpnja 2019.

Žalbu na odluku o odabiru nije izjavljena od strane svih članova zajednice ponuditelja koja je podnijela ponudu. U tom slučaju Državna komisija ne priznaje pravo na žalbu pojedinačnom članu zajednice ponuditelja, odnosno priznaje pravo na žalbu ako je žalba izjavljena od svih članova zajednice ponuditelja.

Navedena praksa je potvrđena presudama VUS-a po ranijim Zakonima o javnoj nabavi.

Presuda VUS-a KLASA: 14/608, Usž-1186/17 od 22. veljače 2018.

Presuda VUS-a KLASA: 15/313, Usž-1504/16 od 9. veljače 2017.

Jednako VUS ocjenjuje aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe, odnosno smatra da samo zajednica ponuditelja, a ne pojedinačno član, može zaključiti ugovore o javnoj nabavi, pa su stoga u pogledu podnošenja tužbe obvezni sudjelovati svi članovi zajednice.

KLASA: 19/24, UsII-295/19 od 19. lipnja 2019.; UsII-297/19 od 19. lipnja 2019.

KLASA: 18/810, UsII-19/19 od 6. ožujka 2019.

Ukazujem na **Rješenje Klasa: UP/II-034-02/20-01/133** od 17. travnja 2020., objavljeno 22. travnja 2020., zanimljivo u dijelu u kojem se u okviru kriterija za odabir ponude propisuje **uvjet poznavanja hrvatskog jezika na razini B.2**. Navedeni uvjet sam po sebi nije diskriminirajući, što je i obrazloženo sukladno dosadašnjoj praksi.

No, ono što je ovdje zanimljivo je to što je naručitelj predmetni dodatni kriterij za odabir ponude propisao na način da se njime uvjetuje priznavanje i dodjeljivanje bodova po drugim dodatnim kriterijima - u konkretnom slučaju bodovanje iskustva traženih stručnjaka (dakle, boduje se iskustvo traženih stručnjaka samo ukoliko ponuditelj za te stručnjake dokaže poznavanje hrvatskog jezika na razini B.2.

Državna komisija odlučuje da poznavanje jezika može biti dodatni kriterij bodovanja ponude, ali ne na način da se tim i takvim kriterijem uvjetuje priznavanje bodova po drugim dodatnim kriterijima za odabir ponude.

Rješenje KLASA: 20/175 od 9. travnja 2020., objavljeno 24. travnja 2020., u kojem je odlučeno na tragu presude VUS-a, a **vezano za višekratno upotpunjavanje prema članku 263. ZJN 2016**

„Točno je da je Državna komisija u navedenom Rješenju zauzela pravno shvaćanje da naručitelj prema članku 263. ZJN 2016 nije ovlašten višekratno tražiti upotpunjavanje i pojašnjenje ažuriranih popratnih dokumenata u odnosu na istu osnovu, međutim takvo pravno shvaćanje osporio je Visoki upravni sud Republike Hrvatske. Naime, Visoki upravni sud u Presudi Poslovni broj UsII-550/19, od 27. studenog 2019., u jednoj drugoj pravnoj stvari, **tumači da odredba članka 263. stavka 2. ZJN 2016 ne daje temelja za zaključak da bi naručitelj kojeg obvezuje odredba članka 263. stavka 1. ZJN 2016 mogao samo jedanput tražiti pojašnjenje/nadopunu ažurirane dokumentacije, odnosno da bi višekratno traženje pojašnjenja dovelo do situacije kakvu ima u vidu stavak 3. toga članka, odnosno da bi ponudu trebalo odbiti te da stavkom 2. toga članka nije propisao da se dopuna odnosno pojašnjenje dokumentacije koja se mora tražiti u smislu stavka 1. istog članka može tražiti samo jedanput.** Primjenjujući navedeno pravno shvaćanje na predmetno nesporno činjenično stanje, u konkretnom slučaju je ocijenjeno da naručitelj nije povrijedio odredbe članka 263. ZJN 2016 kada je u postupku pregleda i ocjene ponuda u više navrata pozvao odabranog ponuditelja upotpuniti Popis značajnih ugovora.“

Rješenje DKOM-a KLASA: 20/168 od 8. travnja 2020., objavljeno 15. travnja 2020., koje se odnosi na oslanjanje na sposobnost drugog subjekta i dokazivanje naručitelju da će ponuditelj imati na raspolaganju potrebne resurse za izvršenje ugovora.

U obrazloženju u bitnome navodimo:

odabrani ponuditelj je kao sastavni dio ponude dostavio **Ugovor o najmu vozila**, sklopljen sa gospodarskim subjektom Bodrožić d.o.o., Makarska na čiju se sposobnost oslonio.

navedeni gospodarski subjekt predmetna vozila koristi temeljem **Ugovora o financijskom leasingu** sklopljenim sa Unicredit Leasing Croatia d.o.o.

Stoga, iz navedenog proizlazi da Ugovor o najmu kao naknadno sklopljen pravni posao, ovisi o prethodno sklopljenom Ugovoru o financijskom leasingu. S obzirom da se na prava i obveze iz Ugovora o financijskom leasingu primjenjuju odredbe Zakona o leasingu kao *lex specialis*, u konkretnom slučaju potrebno je primijeniti odredbu tog Zakona koja propisuje pravo primatelja leasinga da objekt leasinga daje drugome na korištenje samo uz pisanu suglasnost davatelja leasinga, a u suprotnom davatelj leasinga ima pravo raskinuti ugovor i tražiti naknadu štete.

Stoga, s obzirom da odabrani ponuditelj niti naručitelj u žalbenom postupku **nisu dokazali da gospodarski subjekt Bodrožić d.o.o., Makarska ima suglasnost davatelja leasinga za prenošenje prava korištenja**, prema ocjeni ovog tijela ne može se otkloniti prigovor žalitelja da **ne postoji valjana pravna osnova temeljem koje odabrani ponuditelj raspolaže vozilima** traženim točkom 4.c) 2. dokumentacije o nabavi. Slijedom navedenog, žalbeni navod ocjenjuje se **osnovanim**.

Rješenje KLASA: 20/207 od 6. travnja 2020. godine, objavljeno 16. travnja 2020. godine.

Predmet se odnosi na bodovanje po kriteriju ENP (jamstveni rok). Naručitelj je žalitelju po kriteriju jamstveni rok dodijelio 0 bodova, u bitnom ukazujući na **zlouporabu prava** od strane žalitelja zbog određivanja tog roka u trajanju od **100 godina**, koji rok je nerealan i naveden s ciljem stvaranja nepravedne prednosti, suprotno osnovnom smislu i svrsi postupka javne nabave.

DKOM je ocijenio:

"Dakle, naručitelj dokumentacijom **nije odredio maksimalni rok** koji se može ponuditi po osnovi ovog kriterija, odnosno nije propisao najdulji rok koji bi za naručitelja bio prihvatljiv kod bodovanja tog kriterija. U konkretnom slučaju žalitelj je ponudio rok od 1200 mjeseci, koji rok naručitelj ipak nije bodovao dodijelivši mu „0“ bodova, a takvu odluku naručitelj je utemeljio na razlozima koji nisu bili propisani odredbama dokumentacije o nabavi, stoga ti razlozi prethodno nisu bili poznati niti ovdje žalitelju prilikom sastavljanja ponude. Naručitelj je na taj način u pregled i ocjenu ponuda uveo uvjete koji nisu bili predviđeni dokumentacijom."

Rješenje KLASA: 20/16 od 13. ožujka 2020., objavljeno 2. travnja 2020. godine, koje se odnosi na zakonitost dokumentacije o nabavi, te koje je značajno zbog nekoliko pravnih pitanja:

Odredbe članaka 270. i 271. ZJN 2016 – prema ocjeni DKOM-a iz navedenih odredbi ne proizlazi mogućnost traženja potvrda sukladnosti s **normama upravljanja energijom (ISO 5001) te zdravljem i zaštitom na radu (OHSAS 18001)** kao kriterija za kvalitativni odabir gospodarskih subjekata

Obvezan sadržaj ponude- zapisnik o obilasku pogona te podaci o terminu obveznog posjeta lokaciji – prema ocjeni DKOM-a obilazak lokacije je u konkretnom slučaju nužan za samu izradu ponude i za daljnje kvalitetno izvršavanje predmetne usluge

Dijelove ponude koji nisu na hrvatskom jeziku ponuditelj je obvezan dostaviti s **prijevodom ovlaštenog sudskog tumača na hrvatski jezik**- prema ocjeni DKOM-a nema zapreke u ZJN 2016 da naručitelj za dijelove ponude koji nisu na hrvatskom jeziku traži prijevod ovlaštenog sudskog tumača.

Rješenje KLASA: 20/98 od 26. ožujka 2020. godine, objavljeno 1. travnja 2020. godine.

U konkretnom predmetu žalitelj osporava odbijanje svoje ponude. Žalitelj je odbijen jer je rok jamstva za ozbiljnost ponude kraći od roka valjanosti ponude. Smatra da nije trebao biti odbijen te da ga je naručitelj trebao zvati na upotpunjavanje prema članku 293. ZJN 216.

DKOM je ocijenio sljedeće:

Naručitelj je osnovano na ZJN 2016 te dokumentaciji o nabavi ocijenio da je ponuda žalitelja nepravilna, odnosno suprotna odredbama dokumentacije o nabavi.

U konkretnom slučaju u ponudi žalitelja nedvojbeno se moglo utvrditi da je ista sastavljena protivno zakonskim te odredbama dokumentacije o nabavi, a s obzirom da naručitelj ima na dispoziciju, dakle nije obvezan, primijeniti članak 293. ZJN 2016 kada utvrdi određenu nepravilnost u ponudi, valjano je primijenio odredbe članak 295. ZJN 2016 kojom je određeno da je naručitelj obvezan odbiti ponudu za koju, na temelju rezultata pregleda i ocjene ponuda i provjere uvjeta iz članka 291. ZJN 2016, utvrdi da je nepravilna, neprikladna ili neprihvatljiva slijedom čega je žalbeni navod ocijenjen **neosnovanim**.

Rješenje KLASA: 20/123 od 20. ožujka 2020. godine, objavljeno 31. ožujka 2020. godine.

Rješenje se odnosi na upotpunjavanje ponude u dijelu ESPD obrasca, tehnička i stručna sposobnost, popis ugovora.

Odabrani ponuditelj je u ESPD obrascu naveo jednu referencu. Kada ga je naručitelj pozvao na upotpunjavanje navedene reference po članku 293. ZJN, odabrani ponuditelj je dostavio drugu referencu.

DKOM je odlučio da se u konkretnom slučaju **ne radi o izmjeni ponude**, budući da se upotpunjavanje odnosi na referencu, odnosno na iskustvo koje je postojalo već u trenutku predaje ponude (riječ je o prošloj činjenici, odnosno izvršenju usluge koje se već dogodilo).

Rješenje DKOM-a KLASA: 20/79 od 16. ožujka 2020. godine, objavljeno 19. ožujka 2020. godine, u kojem je ocijenjeno kao nezakonita odredba dokumentacije:

Naručitelju nisu prihvatljive usluge (potvrde) u kojima je druga ugovorna strana poslodavac stručnjaka. Naručitelju nisu prihvatljive usluge (potvrde) za interno vođenje projekta.

Navedena odredba se odnosila na iskustvo stručnjaka kao kriterij za odabir ponude.

Rješenje KLASA: UP/II-034-02/19-01/1147 objavljeno 19. veljače 2020., značajno zbog situacije u kojoj žalitelj razloge za isključenje i odbijanje svoje ponude, a koji su utvrđeni prvom odlukom o odabiru, osporava tek u žalbi na novu odluku o odabiru (drugi odabrani).

Državna komisija odbacuje žalbu žalitelja iz slijedećih razloga:

∅ činjenice vezane za razloge isključenja žalitelju su bile poznate i nakon objave prve odluke o odabiru, nakon čega nisu mijenjane

∅ dozvoljavanje izjavljivanja žalbe u odnosu na činjenice koje su žalitelju bile poznate nakon objave prve odluke o odabiru protivno je načelima iz članka 399. ZJN 2016

∅ svako drugačije tumačenje omogućilo bi žalitelju da povodom svake nove odluke naručitelja dobije novi rok za osporavanje dijela pregleda i ocjene ponuda koji nije mijenjan u ponovljenom pregledu

∅ budući da žalitelj nije u zakonski određenom prekluzivnom roku za žalbu otklonio razloge za isključenje svoje ponude, njegova ponuda ne može niti biti odabrana za sklapanje ovog konkretnog ugovora o javnoj nabavi

Rješenje KLASA: UP/II-034-02/19-01/1135 objavljeno 11. veljače 2020., značajno zbog primjene članaka 198. i 199. ZJN 2016.

Činjenično stanje:

- žalitelj u bitnom navodi da je odabrani ponuditelj imao povlaštene informacije te da njegova ponuda nije rezultat tržišnog natjecanja, a slijedom činjenice što je naručitelj u izradi troškovnika koristio usluge, odnosno savjete tog gospodarskog subjekta
- naručitelj u odgovoru na žalbu navodi da je dokumentaciju postupka relevantnu za izradu ponuda stavio na uvid zainteresiranim gospodarskim subjektima radi davanja mogućih primjedbi i prijedloga, o čemu je sastavio izvješće te smatra da je na taj način poduzeo odgovarajuće mjere iz članak 199. stavka 1. ZJN 2016.

Ocjena DKOM-a:

- određivanje primjerenog roka za dostavu ponuda te stavljanje na uvid zainteresiranim gospodarskim subjektima dokumentacije postupka relevantne za izradu ponuda su odgovarajuće mjere u smislu članka 199. ZJN 2016
- žalitelj nije dokazao da je korištenje usluga savjetovanja od tog gospodarskog subjekta prije pokretanja predmetnog postupka javne nabave dovelo do narušavanja tržišnog natjecanja ili kršenja načela transparentnost i zabrane diskriminacije

Izdvajam slijedeći dio obrazloženja:

„Žalitelj u predmetnom žalbenom postupku navodi da smatra da je odabrani ponuditelj, zbog činjenice da je izradio troškovnik imao povlaštene informacije te da odabrana ponuda nije rezultat tržišnog natjecanja, ali pritom ne konkretizira o kakvim se informacijama radi ni na koji način smatra da je sudjelovanje odabranog ponuditelja u izradi troškovnika narušilo tržišno natjecanje. Žalitelj u konkretnom slučaju svoj zaključak o tome da je odabrani ponuditelj imao povlaštene informacije temelji isključivo na okolnosti da je ponuda odabranog ponuditelja niža od procijenjene vrijednosti nabave što samo po sebi ne predstavlja dokaz navedene okolnosti, tim više što je u konkretnom slučaju i ponuda žalitelja niža od procijenjene vrijednosti nabave. Slijedom svega navedenog, **obzirom da naručitelj u žalbenom postupku obrazlaže mjere koje je poduzeo sukladno članku 199. stavku 1. ZJN 2016 (u vidu određivanja primjerenog roka za dostavu ponuda te stavljanju na uvid zainteresiranim gospodarskim subjektima dokumentacije postupka relevantne za izradu ponuda), a žalitelj s druge strane nije dokazao da je korištenje usluga savjetovanja od gospodarskog subjekta S.P.A.C.E. d.o.o. prije pokretanja predmetnog postupka javne nabave dovelo do narušavanja tržišnog natjecanja ili kršenja načela transparentnost i zabrane diskriminacije ovaj je žalbeni navod ocijenjen neosnovanim.**“

HVALA NA PAŽNJI!

